

Biblioteka „UM”

21

SVEMIRSKO UČENJE

IGROM DO ZNANJA

Slaviša Arsić – bata Arsa

Finesa

Beograd, 2018.

Naslov originala
Svemirsko učenje
Igrom do znanja
Slaviša Arsić
Copyright © Finesa

Autorska prava za Srbiju
Finesa

Izdavač
Finesa d.o.o. Beograd, Kralja Milutina 46
tel: +381112645122; +381646454856
www.finesa.edu.rs

Za izdavača
Lidija Maričić

Glavni urednik
Lidija Maričić

Lektura i korektura
Jelena Miladinović

Grafička priprema
iLearn d.o.o.

Dizajn korica
Jelena Marković

Štampa
Zlatna knjiga- Jagodina

Tiraž: 1000

ISBN: 978-86-6303-040-4

ARSINI MALI – VELIKI DRUGARI:

Iva, IV razred: „Arso i ja se uvek puno smejemo i lekcije pamtim uz smešne slike. Tako lako zapamtim i sve ono što učiteljica traži. Brzo sam naučila tablicu množenja, a da nisam učila napamet kao svi moji drugari.“

Emilija, student: „S obzirom na konfuznu teoriju, mnoštvo informacija i težinu polaganja ispita, bila sam sigurna da ću taj ispit „vući“ do kraja života. Uz pomoć dragog Arse, u roku od dva dana u ambijentu kafića i uz kaficu, naučila sam apsolutno sve. Da, da i nisam položila ispit samo sa prolaznom ocenom, nego sa čistom devetkom. Ovo je neverovatno iskustvo, koje nema cenu. Od srca hvala Arso!“

Helena, IV razred: „Bilo mi je baš teško da naučim tablicu množenja. Otišla sam kod mog Arse i dok je moj tata završio razgovor ja sam se igrala i naučila tablicu! Hvala Arsicе.“

Anja, VII razred: „ Hvala ti puno Arso, pomogao si mi da naučim sve za test iz engleskog, da naučim da pamtim slikovito, da pamtim teške godine... sve to samo kroz igru i zabavu. Najbolje od svega je što sam stigla da učim i da plus imam vremena za društvo i sport.“

Kasija, III razred: „Najviše volim da se igram sa Arsom, uvek je zanimljivo, veselo i uvek kroz igru naučim puno stvari.“

Tamara, student: „Mislila sam da je mom studiranju došao kraj jer nisam mogla da se izborim sa količinom teksta koji me je zatrpavao sa svakim ispitom. Rešenje je došlo uz primenu Arsinih tehnika učenja. Rečenice su se pretvorile u slike, ispiti su se brzo i lako položili, a mojoj sreći nije bilo kraja. Hvala Arso!“

ZAHVALNOST AUTORA

Najiskrenije bih želeo da se zahvalim svima koji su mi, svako na svoj način, pomogli u kreiranju ove knjige. Najveću zahvalnost na podršci, dugujem svojoj supruzi Slađani, **mom Slaksu**, koja je imala ogromno razumevanje i strpljenje za sve ovo vreme. Svojim savetima i sugestijama doprinela je da mnoge stvari u knjizi, ali i u životu, sagledam i iz drugog ugla.

Veliku zahvalnost poklanjam mojim malim velikim dragim asistentima **Anji, Heleni, Kasiji, Leni, Pavlu, Jani, Nikoli, Ivi, Maši, Milošu...**, sa kojima sam isprobavao praktičnu primenu naučenih tehnika pamćenja. Posebnu čast ima moja kćerka **Ivona**, koja mi je **nesvesno**, svojim reakcijama, sugerisala šta sve treba da promenim ili skroz izbacim iz knjige. Deca ne vole smaranja a često nismo svesni da mnogo toga možemo naučiti i mi od svoje dece. Sin **Ignjat** je još uvek mali, ali sa velikim interesovanjem, i povremenim učestvovanjem u igrama sa Ivonom, prati i uživa u našim ludorijama.

Zahvalnost i dragom prijatelju **Tihi**, koji je, iz ljubavi prema deci, nesebično pomogao i savetima i u štampanju ove knjige. Njegova sugestija o **svemirskom učenju** (mali Arsini marsovci) bila mi je inspiracija za mnoga poglavlja u knjizi. Moj tim je ogroman, a mnogi su učestvovali u radu i ne znajući kako i koliko su mi pomagali. Zahvalnost na direktnoj podršci Lidiji i Banetu Maričić iz Izdavačke kuće Finesa. Žarko Radosavljević, Živorad Mihajlović – Slavinski, Margita Baštinac, Bane i Vukica Drobnjak, Đurica Popović, Tanja i Žarko Lazarević, Želimir Kešetović, Mirjana Bracanović, Zoran Keković, Ivana i Jovana Antić, Milica, Milomir Konatar (dečiji logoped) i mnogi drugi su mi značajno pomogli i posebna mi je čast što sam imao priliku da ih upoznam i što su postali deo mog života. Posebno zadovoljstvo i ogromno iskustvo mi je bilo igrati se sa velikim brojem **dece vrtićkog i školskog uzrasta**.

Tamara takođe zauzima posebno mesto u ovoj knjizi, jer je na fakultetu praktično primenjivala sve što sam joj pokazivao, iako često nije razumela šta to radimo i čemu služi. Prilikom spremanja jednog od ispita, koji je za Tamaru predstavljao noćnu moru (čitaj: „pala” više puta), shvatila je da na **klasičan način** ne može da položi ispit. Počeli smo zajedno da se **igramo** raznim tehnikama pamćenja, a ona je za vrlo kratko vreme, samo pomoću slika (**sopstvenih mapa uma**),

bez ijedne napisane reči (ovo je i za mene bilo neverovatno!) ne samo položila taj ispit već i dobila čistu desetku. Primenujući tehniku **oživljavanja brojeva**, za samo pet dana, uspešno je, zajedno sa svojom drugaricom Milkom, spremila i položila još jedan „težak” ispit. Od tada se njeno „mučenje” sa ispitima pretvorilo u zanimljivo igranje svojim mogućnostima.

Veliko hvala i mojoj dragoj **Minki** (Mirjana Vladislavljević, direktor BTF festivala), **Lei Stanković, Bogdanu Iliću** (poznatiji kao Baka Prase) i svim YouTuberima, koji su me podržali i pokazali mi put u jednu novu eru komunikacija.

KOME JE NAMENJENA OVA KNJIGA I KAKO DA JE KORISTITE

Ova knjiga je osmišljena tako da može poslužiti kao **SAMOSTALNI VODIČ** prvenstveno za **roditelje**, osnovce i srednjoškolce. Ako krenemo na vreme sa podučavanjem svoje dece onda će im kasnije studije i život biti umnogome olakšani. Knjigu mogu koristiti i studenti, postdiplomci, zaposleni u mnogim oblastima u kojima se traži pouzdano, brzo i pravovremeno korišćenje velikog broja raznovrsnih podataka. Generalno, knjiga je namenjena svima koji žele da se uvere da ne postoje starosne granice za pamćenje, bilo koje vrste podataka. Čak i sa bebama možemo da se igramo raznih igara koje kasnije mogu da im koriste u životu.

Najviše i od srca bih ovu knjigu preporučio **RODITELJIMA**, koji imaju decu predškolskog uzrasta i stariju. Pravilnim korišćenjem saveta iz knjige možemo pomoći našoj deci da se samo i **ISKLUČIVO KROZ IGRU** pripreme za najveće, predstojeće školske, ali i životne izazove.

Knjiga se sastoji iz tri dela: **I deo o učenju – II deo o tehnikama i metodama učenja i pamćenja – i III deo o praktičnoj primeni naučenih tehnika**. I i II deo preporučujem da čitate redom, a III deo u zavisnosti od vašeg interesovanja. Poenta je da nema bubanja i učenja napamet. Savet je da se ne trudite da bilo šta zapamtite od tehnika pamćenja. Magija će se sama pojaviti. Naše je samo da se igramo.

Ako budete poštovali savete i redovno primenjivali tehnike učenja i pamćenja, ne samo da ćete postizati neverovatne rezultate, u svojim **sferama interesovanja**, već ćete uštedeti i znatan deo vremena, što je možda i najvažnije.

Za svaki uzrast se mogu primenjivati **neki** od metoda i tehnika pamćenja. Najbitnije je graditi **temelj za memorijsku tvrđavu** svakog od nas. Savet roditeljima: Sve izložene primere shvatite i prihvatite **INFORMATIVNO**, a tehnike pamćenja koristite na svojim **LIČNIM PRIMERIMA**, i igrajte se sa svojom decom i sve primere prilagođavajte njima. Ubrzo ćete shvatiti da je **vaša (dečija) asocijacija** i primer **najbolja**, važnija i primenljivija, nego da naučite sve tehnike, koje drugi primenjuju, napamet.

PREDGOVOR

UČIMO, PAMTIMO, IGRAMO SE

Svi smo mi tokom školovanja imali skoro pa identične situacije i probleme: vreme za savladavanje gradiva nam je uvek nedostajalo, a gradivo je postajalo sve obimnije. Pokušavao sam da pronadem načine kako da olakšam sebi i skratim vreme učenja, a da imam što bolje ocene i da mi pritom ostane što više vremena za sportske aktivnosti. Tokom školovanja uočavao sam kako ispituju i šta zahtevaju pojedini predavači od nas đaka, i na osnovu toga sam prilagođavao potrebno vreme i **način učenja** za svaki predmet posebno. Mnoge metode i tehnike pamćenja otkrio sam tokom učenja, ali sam mnogo toga i naučio čitajući raznovrsne knjige, gledajući razne emisije, završavajući brojne kurseve...

Najveći utisak su na mene ostavili kursevi koje sam završio u Edukativnom centru **Finesa** (Mape uma, Tehnike pamćenja, Brzo čitanje) kao i kursevi „**Tehnike za učenje, motivaciju i koncentraciju**” i „**Engleski jezik u samo jednoj slici**”, predavača Žarka Radosavljevića.

Prva knjiga koju sam pročitao, vezano za efikasno učenje i pamćenje, bila je knjiga „**I vi možete imati super pamćenje**” autora **Art M. Semorie**a, napisana sedamdesetih godina XX veka. Iako sam pročitao još mnogo knjiga na ovu temu, navedena knjiga mi je ostavila najpotpuniji utisak i bila mi je glavna inspiracija i vodič za pisanje ovog priručnika. U znatnoj meri su mi pomogla i nova saznanja naučena na **SILVA metod** kursovima i knjige i seminari psihologa Živorada Mihajlovića Slavinskog.

Sve tehnike i metode učenja i pamćenja nastale su pre mnogo vremena, zahvaljujući nauci o slikovitosti. **Vede**, staroindijski najstariji narod na planeti, su svoje znanje vekovima prenosili sa kolena na koleno, samo putem pamćenja (živih pokretnih slika) i to u nepromenjenom obliku. Pomoću slika, za izuzetno kratko vreme, možemo da savladamo i najjednostavnije i najkomplikovanije matematičke operacije (sabiranje, oduzimanje, množenje, deljenje, stepenovanje, decimalne brojeve, korenovanje, razlomke, razne formule, geometriju...). Zahvaljujući vedskoj matematici graditelji starog Egipta su projektovali čuvene egipatske piramide!

Od kako smo počeli da sve zapisujemo (bitno i **nebitno**) i da **neadekvatno** koristimo prednosti interneta i savremenih tehničkih pomagala (smart telefoni, tableti, kompjuteri...), smanjili smo efikasnu moć našeg umnog oružja, **pamćenja**. Najvažniji princip pamćenja je slikoviti pristup bilo kom problemu.

JEDNA SLIKA VREDI MILION REČI, A POKRETNA SLIKA – FILM JE OD NEPROCENJIVE VREDNOSTI. Ovaj pristup me je toliko zainteresovao da sam, pored svih završenih kurseva, proučio sve meni dostupne knjige vezano za **vedsku matematiku** (mnemomatiku) i tehnike koncentracije, pamćenja i učenja, odgledao dosta priloga na YouTube-u, sve objedinio (kombinujući sa mojim postojećim znanjem) i napisao priručnike, **za svoju ličnu upotrebu**, na srpskom jeziku. Priručnike sam nazvao: „**zanimljiva matematika - MNE-MOMATIKA**”, „**Gramatika engleskog jezika**”, „**Engleski kroz igru – Funn English Grammar**”, a sada i ovaj priručnik za učenje. Time sam, prema mom mišljenju, zaokružio tri veoma bitne oblasti neophodne za školovanje i život.

Mnogo toga sam naučio upravo od **dece** sa kojom sam se **igrao učenja**. Kada sam počeo da ove tehnike praktično primenjujem i podučavam svoju i decu svojih prijatelja, shvatio sam kolika je upotrebnost vrednost i moć slika. Bilo je samo potrebno da shvatim i da se izdignem na nivo deteta.

UVOD

Odluku i inspiraciju da napišem ovaj priručnik, u kome sam **objedinio** sve meni dostupne **tehnike i metode učenja, koncentracije, motivacije, mentalnih mapa, efikasnog čitanja i pamćenja**, doneo sam zbog moje kćerke **Ivone** i sina **Ignjata**, ali i svih ostalih malih i velikih drugara, kako bih ih pripremio i olakšao im buduće školske dane i život. Ove metode primenjujem dugi niz godina u školovanju i u svakodnevnom poslovnom i privatnom životu. Najbolje merilo efikasnosti istih su moja sestričina **Tamara**, koja je završila Fakultet bezbednosti, kao i moji mali veliki drugari Anastasija, Helena, Kasija, Nikola, Pavle, Iva, Lena i Maša, koji su, primenjujući samo deo ovih tehnika i principa učenja postali vremenom ozbiljni **mnemoničari**, tj.osobe koje na veoma lak način i za veoma kratko vreme mogu zapamtiti sve što požele.

Ivona je sa četiri godine naučila celu azbuku i unapred i unazad, iako je znala samo nekoliko slova. Ona je naučila da se igra pomoću slika i da u tome uživa. I sada ona ne zna da u stvari zna nešto što se zove **azbuka**. Igramo se samo po **10 minuta dnevno**. Deca **predškolskog uzrasta** mogu mnogo toga da urade, a da im ne bude opterećenje već samo i isključivo - igra.

Što više istražujemo razne tehnike pamćenja i učenja, to nam je sve zanimljivije i lakše da savladavamo raznovrsne prepreke. Igrajući se sa decom možemo da počnemo izgradnju dečije (a i unapređenje naše) **memorijske tvrđave (MNE-MO tvrđava)**, koja će nam kasnije poslužiti kao sigurna osnova za pamćenje bilo koje vrste podataka.

Posebno roditelji, koji žele da pomognu svojoj deci, treba da imaju u vidu da tehnike koje deca nauče treba **ODMAH** da primenjuju, na konkretnim životnim primerima, a ne da se zadrže na tome da su samo savladali neku tehniku pamćenja. Ovo pravilo važi za sve uzraste ali posebno za najmlađe. **Praksa čini majstora, a ponavljanje je majka znanja**. Ukratko: pamćenje nam ne poboljšava poznavanje boljih tehnika pamćenja, već njegova praktična primena.

Neophodno je da počnemo da gradimo zajedno sa svojom decom, dečiju ali i **sopstvenu biblioteku znanja**, shodno interesovanju i potrebama, tako da nam se ne desi da kažemo da smo nešto zaboravili, a u stvari to nismo ni zapamtili. Prava svrha pamćenja je da se **tačno, pravovremeno i precizno setimo i repro-**

dukujemo zapamćeni podatak. **Organizacija pamćenja i znanja** je važna koliko i sticanje znanja. Treba da **logički razmišljamo** i donosimo zaključke, a ne da pamtimo mehanički. Naučiti definiciju napamet, bez shvatanja suštine, je apsolutno gubljenje vremena.

Naše znanje je skup mnogobrojnih znanja iz raznih oblasti koja se višestruko preklapaju. Spajamo sve što nam je **poznato** sa novim **nepoznatim** stvarima i povezujemo u jednu celinu. Čim dozovemo u svest jedan pojam on odmah automatski povlači za sobom čitav niz povezanih podataka.

Ako uložimo, posebno roditelji, dnevno makar 10 minuta **vremena** igrajući se sa svojom decom tehnikama pamćenja, **pet dana u nedelji**, moći ćemo za **manje od godinu dana** da ovladamo, kako deca tako i roditelji, tehnikama **super pamćenja**. Prvo treba da savladamo **osnovna načela učenja i pamćenja**, a onda da krenemo sa usvajanjem konkretnih tehnika pamćenja i njihovom praktičnom primenom.

Lako **možemo da zapamtimo sve što poželim!** Sve vrste brojeva, imena i likova, strane jezike, formule, brojeve telefona, definicije, razne vrste podataka, šahovske partije, redoslede karata iz jednog ili više špilova, viceve, stihove, govore, tekstove, anegdote i kratke priče, države i glavne gradove, celokupna gradiva celih knjiga...

Sa decom možemo da se igramo raznih igara, koje će ona kasnije iskoristiti kao svoju **bazu za pamćenje**. **Na slovo na slovo; Opiši svoju sobu; Šta se nalazi u parku; Šta se nalazi na stolu (podu); Asocijacije; Na šta te podsećaju određeni brojevi, predmeti u prirodi; Opiši put do škole; Pronađi razne oblike u prirodi (trougao, kvadrat, krug...), setiti se naziva priča i imena likova iz omiljenih bajki i crtanih filmova** su samo neke od zanimljivih igara koje deca obožavaju, a koje kasnije mogu ozbiljno da iskoriste kao osnovu za pamćenje. Nama odraslima je mnogo teže da sve to uradimo, a **IGRA je osnova svih tehnika pamćenja**.

Početni korak je da napravimo **lični plan**. Mi ne pamtimo podjednako lako sve vrste podataka. **Slike** uglavnom pamtimo daleko bolje i lakše od **brojeva, suvoparnih podataka**. Onu vrstu podataka koju lošije pamtimo (brojevi) pretvaramo u podatke koje lako pamtimo (slike). Zato DRAGI RODITELJI posvetite pažnju pojedinim poglavljima onoliko vremena koliko je potrebno VAŠOJ DECI a i vama da savladate određeno gradivo.

Savetujem da knjigu prvo **prelistate**, da steknete opšti **vizuelni utisak**, pa zatim da krenete **redom** (a kasnije i na preskok) u osvajanje ove zanimljive **tvrdave**. Nema neosvojivih tvrđava, već samo loših osvajača. Nema obeshrabrivanja

i nerviranja (**posebno kod uvodnog testiranja**) ako vama a posebno vašoj deci neke oblasti u početku krenu malo lošije. Ubrzo ćete imati jasnu viziju o onome šta radimo, a sve kockice će se na kraju sklopiti u jednu sliku, jer je **sve povezano**.

Poželjno bi bilo da u **posebnu svesku** beležite dečije (lične) rezultate, vežbe i utiske, kako budemo prelazili pojedina poglavlja. Preporučujem da tokom prorađe pojedinih vežbi **crtišete** (crtate i pišete) što više, jer ćete ubrzo shvatiti da čak i suvoparni predmeti mogu da budu predstavljeni slikovito i na zanimljiv način. Ne očekuje se od nas da to budu remek dela. Najbolji način je da svako kreira i koristi lične primere a ne tuđe. Vremenom ćemo i crtanje poboljšati a da nismo ni svesni toga. Primeri navedeni u ovom priručniku su moji i mojih malih velikih drugara, koje stvarno upotrebljavamo. Oni mogu poslužiti **samo kao osnova** za kreiranje vaših primera, novih tehnika i kombinacija istih. Za određene tehnike pamćenja sam objasnio više pristupa, ali sam siguran da će novi drugari kreirati svoje još bolje i zanimljivije.

Mape uma (skice, šeme) možemo **crtisati** tj. crtati i pisati **ručno** ili pomoću raznih programa (**software**) za izradu mapa, što nam štedi u vremenu. Stvar je ličnog izbora i raspoloživosti vremena. **Finesa** je razvila svoj softver za izradu mapa uma, koji funkcioniše odlično i koji preporučujem. Takođe je Toni Buzan razvio vrhunski softver za izradu istih. Sve potrebne informacije možete naći na kraju knjige u bibliografiji ili na sajtu Finese.

Učenicima i studentima preporučujem da prilikom učenja ne koriste ni sadržaj iz knjige, ni ispitna pitanja, već samo knjigu. Tako će mnogo kvalitetnije savladati gradivo i to na duži vremenski period. Ako želimo, možemo da zapamtimo čitavu knjigu, ili pojedina poglavlja, u celini.

Neke tehnike i pristupe sam objasnio na više načina (ponovio i više puta), kako bih olakšao da svako može da pronađe i izabere onaj način koji mu najviše odgovara ili koji bi mu poslužio kao osnova da napravi **svoj jedinstven sistem učenja i pamćenja**. Naša memorija je sama po sebi dovoljno dobra, ali je možemo dodatno poboljšati određenim vežbama. Pokušao sam da što više vre-

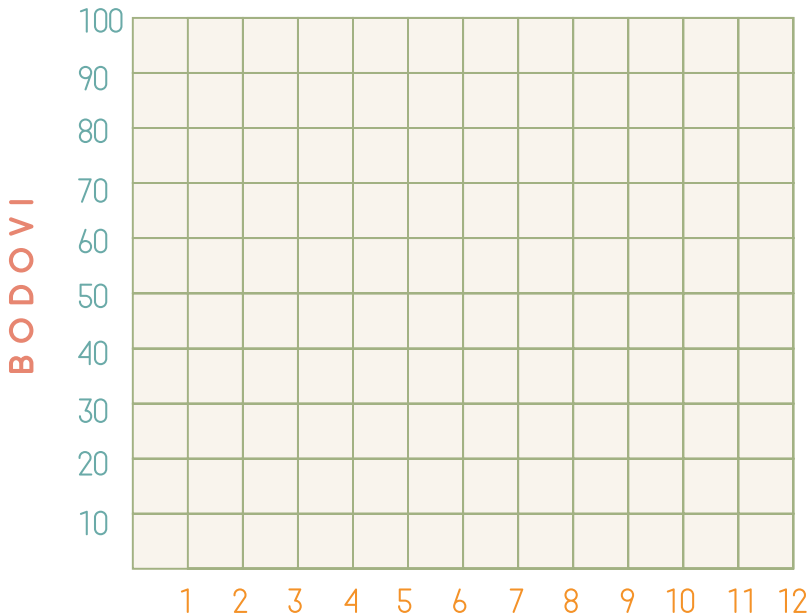

mena posvetim proučavanju konkretnih tehnika pamćenja i praktičnoj primeni tih tehnika, a ne divljenju šta drugi mogu da urade. Najveće zadovoljstvo je da odmah kada nešto naučimo, to znanje možemo praktično da primenimo i da ga **prenesemo na drugog**.

Vreme je da krenemo sa igrom. Napredovaćemo kroz našu svemirsku avanturu **lagano, korak po korak, kako bismo stigli što brže do cilja**.

Ćao drugari,
hajde da testiramo
naše znanje.

TESTOVI ZA PROVERU PAMĆENJA

Pre početka proučavanja tehnika učenja i pamćenja bilo bi poželjno da testirate svoju memoriju, kako biste znali trenutno stanje dečije a i vaše sposobnosti pamćenja. Testovi nisu obavezni, ali ih preporučujem. Napravio sam nekoliko **testova** koji služe kao reper za napredovanje kroz igru. Možete da ih radite redom ili na preskok, po želji. Najbolje je da radite u **timu**, jer se na taj način pozitivna energija i produktivnost u radu višestruko uvećavaju. **Zapišite rezultate testiranja i mišljenje o svom (dečijem) trenutnom pamćenju.** Neke vežbe će vam se na prvi pogled učiniti besmislenim, ali sve je od velikog značaja (provereno dugogodišnjim iskustvom) kada se kasnije sklopi u jednu celinu. Za neke testove naveo sam više načina rešavanja i bodovanja, a svako može da doda po neku novu varijantu ili novi test.

Udijagram unosimo rezultate testiranja **pre** proučavanja određenih poglavlja, a nakon toga, drugom bojom, upisujemo rezultate ponovnog testiranja, **posle** obrade pojedinih tehnika pamćenja. Vizuelno ćemo videti razliku između dva testiranja istog testa. Nema obeshrabrivanja (deca su tolerantnija od odraslih) ako nam početni rezultati budu malo lošiji od očekivanih. Budemo li istrajni i ako poštujemo instrukcije imaćemo iz svih oblasti **maksimalni** ili blizu maksimalnog broja poena, a što je još važnije moći ćemo praktično primenjivati naučene tehnike. Ako vam neki od testova trenutno predstavljaju nesavladivu prepreku, tj. ako vam deluju da su za napredniji nivo od vašeg, slobodno ih preskočite. Najbitnije je da uživamo a ne da se opterećujemo i stvaramo nervozu sami sebi i drugima. Sami ćete osetiti kada je vreme da se vratite na njih i da ih uradite i to sa lakoćom.

Još nekoliko bitnih napomena za rešavanje testova:

- 🕒 Vreme dato za rešavanje svakog testa služi samo da bismo zapamtili, a ne i reprodukovali zapamćeno.
- 🕒 Proveru zapamćenog materijala vršimo pismeno.
- 🕒 **Bodovanje rezultata:** Uradimo test br. 1 a rezultat upišemo u odgovarajuće polje, i tako do poslednjeg testa. Uputstva o bodovanju su objašnjena za svaki test posebno. Možemo osvojiti max 100% na svakom testu.

- 🔍 Vreme dato za zapamćivanje treba poštovati, dok pri reprodukciji zapamćenog ne moramo žuriti.
- 🔍 Najbolje je raditi u timu, kako bi nam bilo što zanimljivije.

Štopericu, **olovku** i **svesku** u ruke i srećno!

TEST BR. 1 – NEPOVEZANI POJMOVI

Imamo **tri minuta** da zapamtimo niz od **25 reči, po tačnom redosledu**. Nakon isteka tri minuta uzmemo olovku i svesku i zapišemo zapamćene pojmove. Za svaku tačno zapamćenu reč s leva na desno upišemo po **2 poena**. Isto tako za svaku zapamćenu reč s desna na levo upišemo po **2 poena**. Saberemo i ucrtamo rezultat u dijagram.

Napomena: Tamo gde smo prvi put pogrešili mesto za neki pojam prestajemo sa sabiranjem poena, iako smo pogodili pojam. Možemo ovaj test uraditi i tako da upišemo po 4 poena za svaki zapamćeni pojam, bez obzira na redosled. Stvar izbora!

Slon – Ram – Komoda – Patuljak – Lampa – Oblak – Krevet – Klima – Stolica – Suncobran – Radijator – Autobus – Korito – Plazma – Maslačak – Mleko – Dubak – Pismo – Livada – Bojler – Pustinja – Spajalica – Utičnica – Glava – Slika

TEST BR. 2 – PAMĆENJE BROJEVA I MENTALNO RAČUNANJE

421

840

134

+ 884

148

930

147

427

Ovaj test se sastoji iz dva dela. Imamo jedan broj od **24 cifre**, napisan u obliku kolone od 8 trocifrenih sabiraka. Imamo **5 minuta** da zapamtimo ovaj broj. Upišimo po **1 poen** za svaku tačno zapamćenu cifru pri reprodukciji od početka do kraja. Upišimo po **1 poen** za svaku brojku koju budemo tačno reprodukovali od poslednje do prve cifre. Tamo gde smo napravili prvu grešku prestajemo sa upisivanjem poena. **Važan je tačan redosled**. Ovaj broj možemo da napišemo i u obliku niza

4 2 1 8 4 0 1 3 4 8 8 4 1 4 8 9 3 0 1 4 7 4 2 7.

Ako smo ovaj broj zapamtili, odložimo test, olovku i papir i pokušajmo sabrati napamet uokviren broj (kao trocifrene brojeve). Raspoloživo vreme nam je **5 minuta**, a nakon toga upišimo svoj rezultat i proverimo ga (računanjem pomoću papira i olovke ili pomoću digitrona). Ako je rezultat tačan onda upišemo **52 poena**. Ako je samo i jedna cifra pogrešna nema poena. Saberemo i ucrtamo rezultat.

TEST BR. 3 – MALI POLIGLOTA

Imamo **50 reči** iz 10 stranih jezika. Za svaku napisanu reč dato je značenje na srpskom jeziku. Za arapski, kineski i japanski jezik, reči su napisane onako kako ih čujemo. Poklopimo značenja reči, pročitamo naziv na stranom jeziku i pokušamo da pogodimo značenje. Zatim poklopimo strane reči pa pokušamo da pogodimo naziv. Za svako tačno zapamćeno značenje upišemo po **1 poen**, kao i za svaku tačno reprodukovanu stranu reč. Trenutno nije važno kako se tačno izgovaraju napisane reči, to ćemo vremenom lako naučiti.

Na raspolaganju imamo **10 minuta** da zapamtimo ovaj mali rečnik.

ENGLISKI		RUSKI		FRANCUSKI	
ELEVATOR	Lift	ГОРЕЛКА	Ringla	TOUR	Toranj
LADDER	Merdevine	ПОДУШКА	Jastuk	COQ	Petao
BANDAGE	Zavoj	МЫЛО	Sapun	PONT	Most
HORSE	Konj	УЛИЦА	Ulica	RIVIÈRE	Reka
SPIRIT	Duh	ВОАК	Vuk	VÉLO	Bicikl
NEMAČKI		ALBANSKI		ARAPSKI	
GLAS	Staklo	TOUR	Kuća	HATIF	Telefon
VOLUMEN	Sveska	COQ	Džamija	TALIB	Student
PINGVIN	Pingvin	PONT	Njiva	KATIB	Pisac
PLATTE	Tabla	RIVIÈRE	Pesak	MARKAZ	Centar
THEATER	Pozorište	VÉLO	Marama	MEDINA	Grad
ŠPANSKI		ITALIJANSKI		KINESKI	
ABRIGO	Kaput	UCCELLO	Ptica	ZUQIU	Fudbal
IGLESIA	Crkva	STRISCIA	Traka	ZAOFAN	Doručak
GUITARRA	Gitara	PISCINA	Bazen	XUEXIAO	Škola
CUCHILLO	Nož	PESO	Teg	TAIYANG	Sunce
SILLÓN	Fotelja	ERBA	Trava	SHUI	Voda
JAPANSKI					
INU	Pas				
TORI	Ptica				
HANA	Cvet				
KI	Drvo				
JAMA	Planina				

TEST BR. 4 – ZANIMLJIVA GEOGRAFIJA

U prvoj tabeli je prikazana udaljenost između pojedinih mesta u Srbiji, a u drugoj između pojedinih gradova u Evropi. Raspoloživo vreme da zapamtimo obe tabele iznosi **10 minuta**. Za svaku tačno zapamćenu kilometražu, na pomen dva mesta, upišemo po **1 poen**. Ako na pomen kilometraže pogodimo koja dva mesta su u pitanju dodelimo sebi po **1 poen**. Tamo gde smo pogrešili broj makar i za samo jednu cifru ne upisujemo poene.

	BEOGRAD	KOPAONIK	ZLATIBOR	VRANJE	IVANJICA	JAGODINA
BEOGRAD		277	230	384	188	133
KOPAONIK	277		186	271	298	147
ZLATIBOR	230	186		377	89	198
VRANJE	384	271	377		320	215
IVANJICA	188	298	89	320		173
JAGODINA	133	147	198	215	173	

	BEOGRAD	BEČ	MINHEN	PARIZ	SKOPLJE
BEOGRAD		614	940	1781	432
BEČ	614		435	1242	1044
MINHEN	940	435		840	1370
PARIZ	1781	1242	840		2213
SKOPLJE	432	1044	1370	2213	

TEST BR. 5 – ŠAHOVSKA PARTIJA I KONJIČKI SKOK

Ovo je malo zahtevniji test za početnike ali će upravo zbog toga zadovoljstvo biti veće prilikom obrade ovog poglavlja i ponovnog testiranja. U prvom delu testa imamo zadatak da zapamtimo, za najviše **15 minuta**, što više poteza iz jedne šahovske partije. Za svaki tačno zapamćen potez belog i crnog, na zadati redni broj poteza upišemo po **1 poen**. Za svaki tačno reprodukovani redni broj, na zadati potez upišemo takođe po **1 poen**.

Ovde možemo da sakupimo najviše **80 poena**.

1. g3 - e5	2. Sf3 - e4	3. Sd4 - d5	4. d3 - ed3
5. Qd3 - Sf6	6. Lg2 - Lb4	7. Ld2 - Ld2	8. Sd2 - O-O
9. c4 - Sa6	10. cd5 - Sb4	11. Qc4-Sbd5	12. S2b3- c6
13. O-O -Te8	14. Tfd1-Lg4	15. Td2- Qc8	16. Sc5 -Lh3
17. Lf3-Lg4	18. Lg2 - Lh3	19. Lf3 - Lg4	20. Lh1 - h5
21. b4 - a6	22. Tc1 - h4	23. a4 - hg3	24. hg3-Qc7
25. b5 -ab5	26. ab5 - Te3	27. Sf3 - cb5	28. Qb5-Sc3
29. Qb7- Qb7	30. Sb7- Se2	31. Kh2- Se4	32. Tc4 - Sf2
33. Lg2-Le6	34. Tcc2- Sg4	35. Kh3 - Se5	36. Kh2- Tf3
37. Te2 - Sg4	38. Kh3- Se3	39. Kh2- Sc2	40. Lf3 - Sd4

Za drugi deo testa takođe imamo **15 minuta** da zapamtimo redosled **64 poteza**, skakačem po tabli. Zadatak je da svako polje dodirujemo samo jednom, a da se posle 63 poteza vratimo na početno polje. Za pravilno izveden niz od 1 – 64 poteza upišemo **10 poena**. Ako to uspemo i u obrnutom smeru upišemo još **10 poena**.

1. A1	2. B3	3. A5	4. B7
5. D8	6. F7	7. H8	8. G6
9. F8	10. D7	11. B8	12. A6
13. B4	14. A2	15. C1	16. E2
17. G1	18. H3	19. G5	20. H7
21. F6	22. G8	23. E7	24. C6
25. D4	26. E6	27. F4	28. H5
29. G3	30. H1	31. F2	32. D1
33. B2	34. A4	35. B6	36. A8
37. C7	38. E8	39. G7	40. F5
41. H6	42. G4	43. H2	44. F1
45. D2	46. B1	47. A3	48. B5
49. A7	50. C8	51. D6	52. C4
53. E3	54. D5	55. C3	56. E4
57. C5	58. D3	59. E5	60. F3
61. H4	62. G2	63. E1	64. C2

TEST BR. 6 – BINARNI SISTEM

Imamo **3 minuta** da zapamtimo niz sastavljen od **25 binarnih cifara**, a da posle zapišemo što više cifara **tačnim redosledom**. Tamo gde (ako) pogrešimo tu prestajemo sa brojanjem poena. Za svaku tačno pogođenu cifru s leva u desno upišemo sebi po **2 poena**. Isti broj poena upišemo i za tačno reprodukovanje unazad.

0 1 0 0 1 0 1 1 1 0 0 0 1 1 0 1 0 1 0 1 0 1 0 1 0